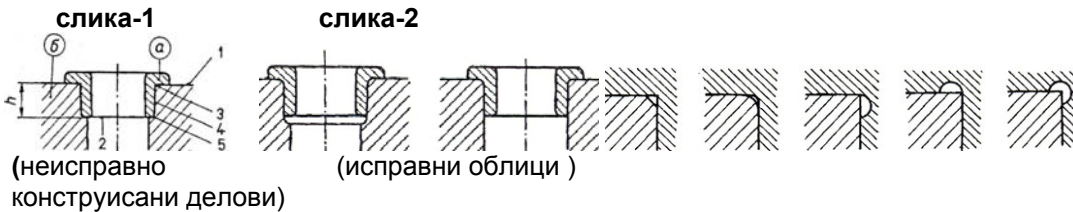

31. ДЕФИНИСАЊЕ ОБЛИКА ЕЛЕМЕНАТА СА АСПЕКТА МОНТАЖЕ И ЗАМЕНЉИВОСТИ

РЕЗИМЕ: Облик елемената мора испунити услов да се монтажа и демонтажа елемената може извршити брзо и лако

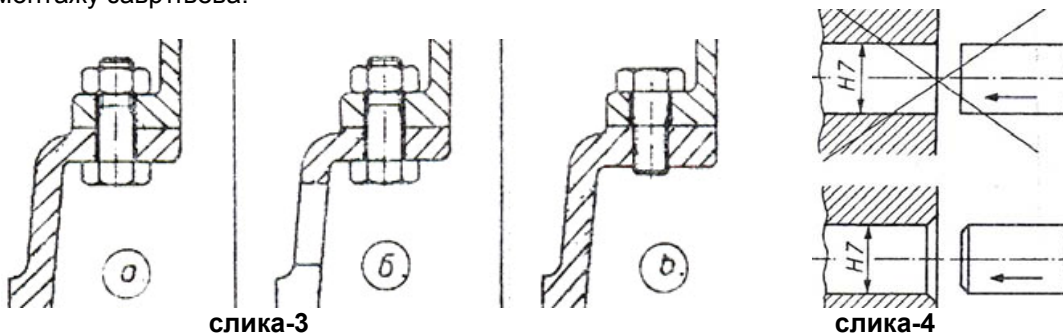
УВОДНИ ДЕО:

Облик елемената мора испунити услов да се монтажа и демонтажа елемената може извршити брзо и лако. Уколико се ради о великим серијама, овај фактор је још и значајнији. Веома важно је постићи потпуно налегање склапаних делова. Склоп на **слици-1**, не испуњава наведени услов, јер су за налегање предвиђене две паралелне равни 1 и 2. За правилно налегање само на једној додирној површини- примењују се налегања као на **слици-2**.

За склапање је потребно да облик конструкције омогући приступачност како за елементе везе, тако и за приборе помоћу којих се остварује та веза.

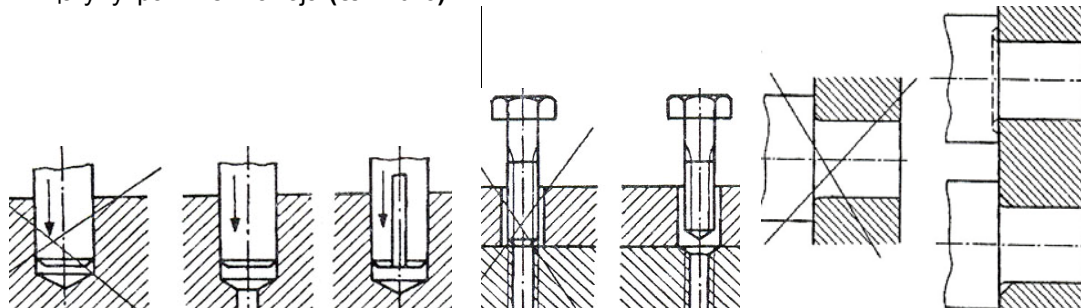
Решење на **слици-3**, под **а**) је неприступачно, а под **б**) и **в**) су приступачна за исправну монтажу завртњева.

Ради лакше монтаже цилиндричних делова, као и ради спречавања оштећења додирних површина, треба оборити ивице отвора и на челу осовине (**слика-4**).

Да би осовиница, чивија, или неки други цилиндрични или конусни део могао да дође до дна рупе, треба предвидети одушак за ваздух (**слика-5**).

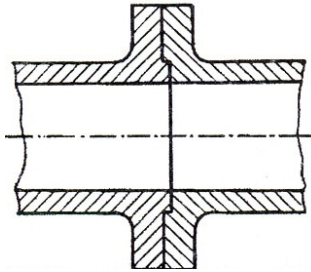
Увртање завртња кроз дубљи отвор може се олакшати конусом на завршетку или оборити ивица унутрашњег навоја (**слика-6**).

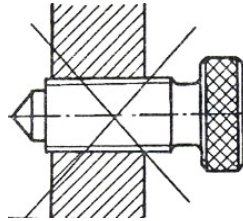
Да би се омогућило правилно налегање рукавца и лежишта, лежаја, заобљење рукавца мора бити са мањим радијусом од радијуса заобљења лежаја или лежишта (**слика-7**).

Навоји не могу послужити за центрирање, чак и ако су најфиније обрађени и задовољавају

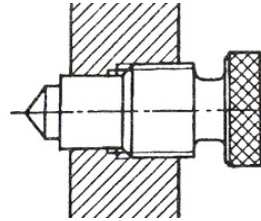
прописане толеранције навоја. Центрирање се може постићи само ако је предвиђена и цилиндрична површина(**слика-8**). На **слици-9**, приказано је како се може постићи коаксијалност цеви које се спајају прирубницама(удубљење у једној а испупчење у другој прирубници).

слика-8

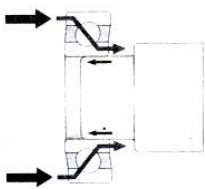

слика-9

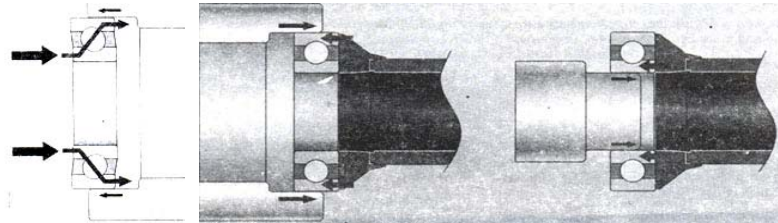

Монтажа и демонтажа лежајева

Лежајеви се најчешће уграђују на осовине и вратила са преклопом, али у појединим случајевима се предвиђа и преклоп између лежајева и кућишта. При уградњи лежајева на хладно, посебна се пажња обраћа на то да сила спајања делују на прстен са преклопом. Оштећења се могу догодити када се силе спајања преносе преко котрљајућих тела (**слика-10**).

слика-10

слика-11

Адекватним поступком монтаже и помоћу одговарајућих алата може се остварити ефективно деловање силе спајања на прстен тела (**слика-11**).

Код лежајева са унутрашњим прстеном потребан преклоп се остварује аксијалним померањем лежаја у односу на конусни рукавац. Посебну пажњу треба обратити да то померање не буде веће од потребног, јер се смањује унутрашњи зазор у лежају. Недовољан зазор нарушава услове рада, па је због тога непожељан.

Уградња бачвастих и подесивих лежаја захтева мерење преосталог унутрашњег зазора или аксијалног померања унутрашњег прстена у односу на конусни рукавац. Минимални дозвољени зазор прописује се од стране произвођача лежајева.

Убризгавањем уља одређене вискозности и под одређеним притиском, површине се раздвајају. Уља се доводе између површина одређеним каналима.

ЗАКЉУЧНИ ДЕО:

1. Како се све може постићи стезни спој?
2. Правилну монтажу и демонтажу лежаја објасните користећи слике .